

Pragmatizmus nélkül

Az érzelmi erőben is hisz dr. Brenner János

— Az egyetemi diploma megszerzése óta eltelt harminchárom esztendő eltéphetetlen szálakkal köt a város-tervezéshez — mondja dr. Brenner János professzor, a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat műszaki igazgatóhelyettese, aki most Hild-érmet nyert. — Ebből a több mint három évtizedből is, kilenc év megszakítással, amíg a drezdai egyetem városépítési tanszékét vezettem, minden munkám a fővároshoz és a BVTV-hez kapcsolódott. Itt kaptam az első és egész életemre kiható impulzusokat azoktól a kiváló szakemberektől, akikkel módomból volt együtt dolgozni. A legmélyebben Heim Ernő egyénisége hatott rám, aki első főnököm volt, és a szakma művelésén túlmenően annak szeretetét, megbecsülését örököltette át mindazokra, akikkel együttműködött. Említhetném azonban ugyanígy Hönsch Lászlót Preisich Gábort, Perényi Imrét, s akihez évtizedek óta a legszorosabb személyes, emberi kötelék fűz, Granasztói Pált.

— A neveket hallva úgy érzem, mintha manapság, az említettek után felzárkózó nemzedékben valamivel kevesebb kimagasló és legjobb tulajdonságait szétszóró egyéniséggel találkozunk. Professzor úrnak is ez a véleménye? És ha igen, ebben látja az okát?

Talán személytelenebbé, kissé hivatalosabb jellegűvé vált a munkánk, de lehet, hogy a sokat emlegetett generációváltás is szerepet játszik benne. A mostani váltás ugyanis nemcsak nemzedéki, nem csupán életkori különbségeket hordoz. A mi, sajnos már lassan öregedő nemzedékünk volt ugyanis az első, amely már nem magán, hanem állami szervezetekben kezdte meg a munkát. Nagyon nehéz viszonyok között ugyan, de kitűnő kilátásokkal. És én ezt nagyon lényeges körülménnyek tartom. A maiakhoz képest mi igen szegények voltunk, de rendkívül széles távlatok nyíltak meg előttünk. Fiataljaink kétségtelenül kedvezőbb szintről indulnak, de a szakmai „kifutás” lehetőségeit szűkebbeknek érzik.

— Nyilván az is belejátszik ebbe, hogy ők nem rendelkeznek azzal az összehasonlítható alappal, amellyel az idősebb generáció. Mindazt, amit eddig elértünk, ők természetesen és csak kiindulópontnak fogadják el. Nem érzik az újjáépítők sokszor emberfeletti munkáját mögötte.

— Ez is igaz. A mi példaképeinknek ezenkívül növelte a tekintélyét, hogy ők már előzőleg, mint magánépítésszek vagy a Közmunkák Tanácsában megérdemelt hírnevet vívtak ki maguknak, nagy szakmai presztízsük volt. Ezenkívül valahogyan „építészibb” volt a légkör, mint manapság. Közvetlenebb volt a kapcsolat, és a formális hierarchiában elfoglalt hely kevésbé számított; nem alakult ki a szabályozásnak ez a túlszervezett rendszere.

— És nem érzi úgy, hogy mindezt felismerve már megkezdődött valami az alkotóerő minél maradéktalanabb kibontakoztatására?

— Az biztos, hogy ennek megvan a lehetősége, csak a jelenlegi viszonyok nem minden esetben kedveznek e folyamatnak. Az ismert körülmények miatt a fővárosban most szükségült a „látványos” építészeti alkotások lehetősége, ami feszültséget, kielégületlenséget kelthet azokban, akik ilyen irányú sikerélményre vágyanak. Itt viszont már érvényesül tervezőszervezeteink megtartó ereje, amellyel „átment” ezeket az energiákat arra a remélhetőleg nem távoli időszakra, amikor ismét szükség lesz rájuk. Ez nagyon sokat jelent, hiszen tudjuk, hogy világszerte a leggazdagabb országokban is nagy a munkanélküliség; létbizonytalanság van az építésszek körében. Én úgy ítélem meg, hogy fiatal szakembereink többsége ennek tudatában is van, csak ne felejtjük el, a látszat gyakran csal. A fiatalok egy része a konszenzust, a megegyezést kevésbé juttatja kifejezésre, mint a konfliktusait. De azért van egy úgynevezett „csöndes, szemérmes többség”, amely nagyon felelősségteljesen foglalkozik a főváros mai, igen

csak bonyolult építészeti problémáinak megoldásával.

— Azt hiszem, meglévő értékeink megóvása, felújítása, annak a milliók, atmoszférának, építészeti együttesnek a megőrzése, amely Budapestet Budapestté teszi, ezenkívül a városnak további, olyan irányú alakítása, amely ezeket az egyedi vonásokat gazdagítja, nem is akármilyen alkotóerőt, szellemi befektetést igényel. És mivel találkozunk ezzel ellentétes törekvésekkel is, ilyen terepen csatát nyerni szintén sikerélmény lehet azoknak, akik valóban szeretik is ezt a várost.

— E téren valóban nagy a felelősségünk, és tisztában kell azzal is lennünk, hogy milyen folyamat, milyen szakaszban vagyunk. Egy-egy város életében is bizonyos történeti dialektika érvényesül. Azt például, hogy a főváros belső, legjellegzetesebb kerületei ilyen állapotba kerültek, amilyenben vannak, nem foghatjuk fel csupán hosszantartó halogatás, mulasztás következményeként. Az olyan, viszonylag szegény gazdaságnak, mint amilyennel mi a háború után elindultunk, szükségszerűen el kellett vonnia erőforrásait legalább ennyire fontos célokra, hogy megteremthesse saját jövőjének alapjait. Az viszont már más kérdés, hogy ezt az elvonást meddig kell csinálni, és hogy a fordulatnak, az extenzívől az intenzív szakaszba való áttérésének mindenképpen eljött az ideje. S arra most már nagyon oda kell figyelni, hogy a „tehetlenségi erő” hatására ne fussunk továbbra is a már helytelen irányba.

— At kell állnunk és nem szabad a környezettől idegen technológiákkal „szétrobbantani” a történelmi városmagot. Egyesekben éb a félelem, hogy ez következik be.

— A félelem jogos, és mindent el kell követnünk, hogy ilyen jóvátételmenten beavatkozásra ne kerülhessen sor. Letagadhatatlan, hogy Budapest egészének az építészeti alakítása az utóbbi időben elhalványult, és túlzottan előtérbe került a racionális, pragmatikus oldal. Pedig a főváros identitásának, a városépítésnek mint alkotásnak a megőrzése szellemi és érzelmi erőt kölcsönöz az embereknek. Fennáll az a veszély, hogy ez is súlyosan károsodik, ha például a belső városrészeket nem

tudjuk eredeti értékeiket megtartva újjávarázsolni.

— Professzor úr, csaknem egy évtizedet töltött Drezdában. Az oktatói és elméleti munka mellett, amelynek alapján az NDK-ban elnyerte a műszaki tudományok doktora fokozatot, rendszeresen és sikeresen részt vett az ottani tervpályázatokon is. Ma már Európa-szerte ismerik, nagy tekintélynek örvend. Hogyan kamatoztatja tudását itthon, a BVTV-nél mint műszaki igazgatóhelyettes és tudományos főmérnök?

— Tervezővállalatunk a hazai várostervezés egyik fontos letéteményese. Olyan sajátos tervezői gondolkodás és szemlélet alakult ki nálunk, amely kiváló team-jellegű munkára épül. Mindig is nagyon jó volt az együttműködés a várostervezési, építészeti, közlekedési és az egyéb szakmák között. Ez a rokon alapállás a különböző indíttatású kollégák között meghatározóan eredményeinket és a munka értékét. Vállalatunknak két szakmai profilja van. A magasépítési tervezés, amelyet kollégám, a másik műszaki igazgatóhelyettes, dr. Ligeti Rezső irányít, én pedig a városrendezési tervezésért, a városépítési kutatásért és a műszaki előkészítésért vagyok felelős.

— Úgy tudjuk, a városépítési kutatások a vállalaton belül viszonylag rövid múltra tekinthetnek vissza.

— Ezt a profilt valóban csak öt évvel ezelőtt a főváros sajátos kutatási feladatainak az ellátására hozták létre az Akadémia javaslatára. E részlegnek egyre növekszik döntést előkészítő, feltáró munkát végző szerepe. Itt készült például a főváros 15 éves lakásépítési, Budapest környezetvédelmi koncepciója, az oktatás fejlesztésére vonatkozó koncepció, és itt született meg az első tudományos igényű összefoglaló elemzés a lakótelepek műszaki és társadalmi problémáiról. Elkészült egy társadalmi modell is Budapestről, amelynek alapján a távlati igényekre nézve megbízható felméréseket lehet végezni. Hosszan sorolhatnám mindazokat a feladatokat, amelyekkel őszinte örömmel és lelkesedéssel foglalkozom, hiszen így nemcsak a ma, hanem a jövő Budapestjének alakítójává, formálójává is válhatok.

Komor Vilma

Átadták az ideji egyéni Hild-érmeket

Péntek délután a Magyar Urbanisztikai Társaság székházában ünnepi vezetőségi ülés keretében ádták át az évi egyéni Hild-érmeket. A társaság elnöksége nevében dr. Szabó János akadémikus, a MÚT elnöke dr. Brenner Jánosnak, a Budapesti Városépítési Tervező Vállalat műszaki igazgatóhelyettesének és Fazakas Péternek, Vas megye tanácsa főépítészének nyújtotta át az érmet kimagasló tevékenységük elismeréseként.

A városok közül idén Kazincbarcika és Sárvár részesült a kitüntetésben. Kazincbarcikának a helyszínen — ünnepi tanácsülésen — december 8-án fél 11 órakor dr. Ábrahám Kálmán építésügyi és

városfejlesztési miniszter, Sárvárnak pedig — szintén ünnepi tanácsülésen, a helyszínen — Sarlós István, az MSZMP PB tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, a MUT vezetőségi tagja adja át az emlékérmeket december 10-én 14 órakor.

Megkezdték a MUT-ban egy „panteon” kialakítását is, amellyel a múlt nagyjaira emlékeztetnek majd. Elsőnek dr. Harrer Ferenc portréját leplezik le, aki számos magas tisztsége mellett élete utolsó pillanatáig a Hazafias Népfront Országos Tanácsa alelnöke, a budapesti bizottság elnöke és a Magyar Urbanisztikai Társaság alapító, elnökségi tagja volt.

MAHIA
SAJTÓFIGYELŐ

1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.

Telefon: 332 748, 340-726

MAGYAR NEMZET